

Obrtniški Glasnik

Glasiilo Zavoda za pospeševanje obrti Zbornice za TOI v Ljubljani

Naročnina znaša za vse leto 25 Din, za pol leta 13 Din, za četrt leta 7 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. — Inserati po dogovoru. — Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Beethovnova ulica (Zbornica za TOI).

III. leto.

Ljubljana, dne 11. februarja 1932.

Štev. 6.

Dva velika zbora obrtnikov

(Peki v Ljubljani, kovinarji in kolarji v Celju)

Občni zbor zadruge pekov v Ljubljani

V sredo 4. februarja popoldne se je vršil v Ljubljani redni občni zbor zadruge pekov. Zborovalna dvorana pri Mraku je bila nabito polna, kar dokazuje, da vlada med članstvom veliko zanimanje za delovanje zadruge, na drugi strani pa tudi, da je gospodarska stiska pekovskih obrtnikov ljubljanskega okoliša izredno velika.

Zboru je predsedoval, načelnik gospod Mežnaršič, ki je uvodoma pozdravil navzočega zastopnika banske uprave g. dr. Šinka, zastopnika zbornice TOI dr. Pretnarja in predstavnika Zveze pekovskih zadrug predsednika pripravljalnega odbora g. Ivana Bizjaka. Sledilo je poročilo o delovanju zadruge v prošlem letu, ki ga je podal načelnik g. Mežnaršič, dočim je o podrobnejših akcijah poročal g. tajnik. O akcijah, ki jih je izvršila zbornica za TOI skupno z zadrugo in njenimi predstavniki za pekovsko stroko, je poročal zbornični tajnik g. dr. Pretnar, ki je omenjal med drugim znižanje pridobnine za peke od 10 na 8, odnosno 6%, za kar gre zaslugi ravno zbornici; dalje borbo za primerno reguliranje cene kruha in končno stremljenje zbornice, da dvigne pekovsko stroko tudi v tehničnem pogledu. Omenjal je trdo borbo, ki se je vodila meseca novembra na anketi pri ministrstvu za socialno politiko v Beogradu, kjer se je hotelo odpraviti nočno delo v pekarnah.

Govoril je nato še gospod Ivan Bizjak, ki je omenjal med drugim tudi vprašanje reorganizacije obrtnih zadrug s tem, da se razširi njih okoliš na vse kraje, kjer peki še niso organizirani ter je podal poročilo o stanju akcije za ustanovitev Zveze pekovskih zadrug.

Pri volitvah je bil soglasno in z burnim aplavzom ponovno izvoljen za načelnika gosp. Mežnaršič ter skoro vsi gospodje iz prejšnjega odbora.

Ob zaključku je prišlo na dnevni red tudi vprašanje zbornice. Pri tem se je ugotovilo, da so se izrekle štajerske tri obrtne zadruge pekov v Celju, Mariboru in Ptujju za skupne zbornice. Član pripravljalnega odbora za ločene zbornice in delegat Zveze obrtnih zadrug g. Vidmar je plediral za ločene zbornice. Za skupne sta govorila gg. Pauer in Bizjak, da je bilo vendarle, da je bil svojčas kamen spodtike kvas. To je sedaj odpadlo in priznavajo skupni zbornici v Ljubljani velike napore in tudi uspehe za interese pekovskega obrta. K stvari se je oglasil tudi zbornični tajnik g. dr. Pretnar, ki je v daljših izvajanjih repliciral na izvajanja g. Vidmarja. Glede kvasa pa je opozoril, da je ravno eden največjih zagovornikov ločenih zbornic bivši predsednik skupne zbornice v Zagrebu g. Arko zavzemal pri vprašanju krušnih cen itd. pekoma jako odklonilno stališče, ki ga je objavil tudi v časopisih (Živahni medklici proti Arku.) Potem, ko je podal zastopnik banske uprave gospod dr. Šink nekatera pojasnila glede obrtnopravnih določb in določb pravil zadruge, je dal g. Mežnaršič na glasovanje predlog za skupne zbornice, ki ga je stavil gospod Pauer. Soglasno so se navzoči izjavili za

skupne zbornice. Na vprašanje, kdo je proti, se ni javil niti eden, kar dokazuje, da je prevladalo v pekovski stroki Dravske banovine enodušno prepričanje, da je za pekovsko stroko najboljša zbornica skupna zbornica in da ravno jako ugledni zagovorniki ločenih zbornic delajo proti pekovskim obrtnikom.

Občni zbor Zadruge kovinarjev in kolarjev v Celju

V nedeljo 7. t. m. se je vršil v Celju redni občni zbor Zadruge kovinarjev in kolarjev za celjski okoliš, ki obsega srez celjski in laški, torej Savinjsko in deloma Savsko dolino. Tudi na tem zboru je bila udeležba jako lepa ter so obrtniki kovinske in lesne stroke popolnoma napolnili veliko dvorano hotela »Pri Pošti«. Načelnik gospod Dolžan je po pozdravu zborničnega zastopnika g. dr. Pretnarja podal zboru pregledno sliko o agilnem delu zadruge v prošlem letu. Pokazalo se je, da je kovinarska in lesna stroka preživljala težke in kritične gospodarske pretresljaje. Vaestransko se čuti pomanjkanje naročil in dela, zaslužka je vedno manj, cene izdelkom padajo, ne da bi se v istem razmerju zniževala režijska in nabavna cena sirovin. Konkurenca je vedno hujska. Kovinarski obrtnik je v mnogem pogledu naravnost v obupnem položaju. Brezmena, osebno davčna in socialne dajatve gredo preko plačilne zmoglosti obrtnika. To dokazujejo tudi podatki o dohodkih iz davkov in drugih javnih dajatev, ki kljub povišanju ne samo vztrajajo na isti višini, temveč celo v končnem efektu padajo. To dokazuje, da gospodarstvo izgublja samo ob sebi in da ne more dati državi tega, kar se od njega pričakuje. Davčna oblastva so se pri davčnih ocenah na to opozarjala, vendar kljub temu, da je bilo ponekdo ugotoviti razumevanje, na nekaterih mestih take opozoritve vendar le niso imele uspeha. Obrtništvo se nada, da bo v novem parlamentu in vladi našlo v bodoče polno razumevanje in pomoč, da si bo moglo samo izboljšati svoj gospodarski položaj, obenem pa tudi lažje in v večji meri nositi davčna in druga bremena. Lepo poročilo je podal tudi tajnik g. Strajnik, ki je navajal, da ima zadruga 136 članov, 148 vajencev in 54 pomočnikov.

Obširno poročilo o obrtnem zakonu, o zaščiti domačega dela, zavarovanju obrtništva in šušmarstvu je podal zbornični tajnik g. dr. Pretnar. Pri vprašanju reorganizacije obrtnih zadrug je bilo sklenjeno, da se obdrži sedanji okoliš zadruge in da se ima v Celju ustanoviti okrožni odbor. Dalje je bilo po lepem in stvarnem govoru obrtniškega starejšine in časnega člana zadruge g. Rebeke iz Celja soglasno sklenjeno, da imajo biti zbornice za trgovino, obrt in industrijo tudi v bodoče skupne, ne pa ločene, ker je obrtništvo videlo po delu naše ljubljanske zbornice, da ima res koristi le od takega skupnega gospodarskega predstavnštva, dočim bi ločene zbornice bile zanj nekaj novega in se o njih do broti še ni mogel prepričati, pač pa je jasno, da bi stale obrtništvo le nova finančna bremena.

strani obrtne zbornice za pospeševanje obrti, bi se morda dalo kaj govoriti. A ne samo to: uspeh mora biti boljši, ker pri enakem uspehu vendar ni treba tako dobrega in starega aparata, kakor je zdajšnja zbornica, reorganizirati, kajti to so pre-risikantne operacije, ki bi utegnile obrtništvo le obremeniti, ne pa ozdraviti ali poživeti. Se nahajajo pa pri nas tudi obrtniki, ki jim moramo reči, da so prava šviga-švaga, kajti če so na zborovanju, pri katerem njihov poročevalec inponira in govori za skupne zbornice, glasujejo za iste, na drugem zborovanju, kjer govori predavatelj za samostojne zbornice, glasujejo pa za te, torej nimajo isti nikakega samostojnega načela, obračajo se torej tako kakor petelin na veternici kake kupole,

ali »kakor veter vleče«. Glede zgoraj predlaganega proračuna samostojne obrtne zbornice vendar ne bo za iste gospode pretežno. Uverjen sem, da jim da TOI-zbornica vse potrebne podatke na razpolago in če že morda to ne, pač pa sigurno davčna uprava, to je, koliko davka plačajo vsi obrtniki v Dravski banovini. Pri tem pa ne smejo šteti gostilničarjev, ker v tem slučaju bi se večja gostilniška podjetja proglasila za tujsko-prometno industrijo, torej odpadejo ti, kakor tudi vsa druga obrtniška podjetja, ki zaposlujejo najmanj 20 delavcev.

Razume se, da bo to gospodom dalo precej posla, če-ar se pa naj nikakor ne ustrašijo, saj se vendar ne gre samo za obrtniški napredek, za vas vse skupaj!

Delokrog gospodarskega sveta

O zakonskem načrtu sedaj razpravlja parlament

Kakor smo že poročali, je minister za trgovino in industrijo predložil Narodni skupščini načrt zakona o gospodarskem svetu. O zakonu je že pričela razpravljati narodna skupščina.

Po predloženem zakonskem načrtu je gospodarski svet samostojen posvetovalni organ s sedežem v Beogradu. Na poziv vlade mora dati gospodarski svet svoje mnenje o zakonskih predlogih, s katerimi se urejajo gospodarski in socialni odnosi in o zakonskih predlogih, ki obsegajo vprašanja prometa, javnih financ, davkov, trošarine, carine in slično. Na predlog pristojnega ministra lahko ministrski svet sklene, da predloži v proučevanje gospodarskemu svetu tudi načrte uredb in pravilnikov, ki se nanašajo na uveljavljenje in izvajanje zakonov, o katerih daje gospodarski svet svoje mnenje. Prav tako lahko ministrski svet odstopi gospodarskemu svetu v proučevanje konkretna vprašanja splošne gospodarske in socialne politike. Narodna skupščina in senat lahko dostavita gospodarskemu svetu tudi vse zakonske predloge, ki izvirajo iz njihove inicijative, in to še pred razpravo v Narodni skupščini ali senatu. Gospodarski svet ima tudi pravico inicijativnosti v gospodarskih in socialnih vprašanjih, ki se nanašajo lahko tudi na vprašanja prometa, javnih financ, davkov, trošarine, carine in slično. S pristankom vlade lahko gospodarski svet stavi na dnevni red in predloži vladi primerne ukrepe iz vseh navedenih področij. Gospodarski svet daje svoje strokovno mnenje v roku mesec dni. Vlada odnosno Narodna skupščina ali senat lahko ta rok podaljšajo, lahko pa tudi zahtevajo, da poda gospodarski svet svoje mnenje v skrajšanem roku, ki pa ne more biti krajši kakor 14 dni.

Gospodarski svet sestavljajo predstavniki gospodarskih krogov ter strokovnjaki v gospodarskih in socialnih vprašanjih. Za člane gospodarskega sveta se lahko postavljajo osebe, ki so državljani kraljevine Jugoslavije in so s svojim dosedanjim delom dokazali, da so poučeni o gospodarskih in socialnih vprašanjih. Stari morajo biti najmanj 35 let ter morajo uživati vse častne državljske pravice. Vsak član ima svojega namestnika. Mandat članov gospodarskega sveta traja tri leta in preneha s smrtjo, z izgubo državljanstva, z izgubo častnih državljskih pravic, z ostavko ali z razrešenjem zaradi nezmožnosti za izvrševanje dolžnosti člana gospodarskega sveta. Na izpraznjeno mesto pride namestnik. Če pa se izprazni tudi mesto namestnika, se imenuje nov član. Članstvo v gospodarskem svetu je častna dolžnost. Člani, ki stanujejo izven Beograda, imajo pravico do brezplačne vožnje na državnih železnicah in parnikih ter dobivajo za dobo potovanja in za dobo trajanja sej

posebno dnevnično, katere višino bo določil ministrski svet. Člani gospodarskega sveta se zaradi dajanja svojega mnenja ne morejo pozivati na odgovornost niti sodnim, niti disciplinskim potom. Dolžni so čuvati uradno tajnost glede vseh dejstev in informacij zaupnega značaja, za katere izvejo pri izvrševanju svojih dolžnosti. Člane gospodarskega sveta postavlja predsednik ministrskega sveta po predhodnem zaslišanju ministrskega sveta.

Gospodarski svet šteje 60 članov in ravno toliko namestnikov, in sicer: 24 zastopnikov kmetijstva in gozdarstva, 16 zastopnikov trgovine in industrije, obrti, pomorstva, bankarstva in rudarstva, 5 zastopnikov delavcev in zasebnih nameščencev in 15 zastopnikov javnih gospodarskih delavcev in strokovnjakov (pravnikov, inženjerjev, zdravnikov, novinarjev). Zastopniki kmetijstva, gozdarstva, trgovine, industrije, obrti, pomorstva, bankarstva, rudarstva, delavstva in nameščencev se postavljajo iz vrst njihovih strokovnih in stanovskih organizacij.

Organi gospodarskega sveta so: 1. plenum, 2. predsedstvo, 3. izvršilni odbor in 4. strokovni odbor. Predsedništvo tvorijo predsednik, dva podpredsednika in dva tajnika. Izvršni odbor tvori predsedništvo in sedem članov, ki jih izvoli plenum. Razne posvetovalne dela je gospodarski svet pristojen za izvolitev predsedništva, članov izvršnega odbora in ostalih odborov ter za določitev poslovnega reda.

Gospodarski svet se bo sestel k rednemu zasedanju vsako leto 1. oktobra. Izredne seje se lahko skličejo na zahtevo vlade ali izvršnega odbora. Plenarne seje lahko polnoveljavno sklepajo, če je navzočih najmanj ena tretjina članov. Sklepi se sprejemajo z absolutno večino navzočih članov. Oddvojena mišljenja se zabeležijo v zapisniku in poročilu ter se skupno s sklepom večine dostavijo resornemu ministru odnosno Narodnemu predstavnštvu.

V nadaljnjih členih predvideva zakonski načrt organizacijo dela v gospodarskem svetu. Kadar preneha redno zasedanje, preide vsa pravica plenuma gospodarskega sveta na izvršni odbor. Izvršni odbor sklicuje predsednik gospodarskega sveta po potrebi. Za razpravo o posameznih vprašanjih more gospodarski svet izvoliti tudi posebne strokovne odbore, ki pripravijo referate in gradivo za plenarne seje. Administrativne posle vrši predsedništvo, ki nastavi za te posebej uradništvo. Prvo sejo gospodarskega sveta mora sklicati ministrski predsednik najkasneje v roku treh mesecev po uveljavljenju tega zakona. Gospodarski svet ima pravico preko pristojnega ministrstva zahtevati od državnih, banovinskih in samoupravnih oblasti, kakor tudi od javnih ustanov vsa potrebna pojasnila.

Ivan Rebe k, Celje.

Želimo si dokazov

Vsakemu dobromislečemu obrtniku se mora že pristuditi to izzivalno postopanje »samostojnežev« obrtnih zbornic. Vsi dosedaj podani argumenti, ki dokazujejo, da bi samostojna obrtna zbornica bila vsemu obrtništvu le v veliko breme brez kakršnega koli haska, je pri teh kolegih bob ob steno. Da bi se jih pa vsaj nekaj prijel in jim dalo kaj več misliti kakor pa samo to,

kdo bo predsednik tiste zbornice, naj se jih pozove, da predložijo javnosti proračun po njihovem načrtu izvedene samostojne zbornice. Uverjen sem, da jim je v to svrhu vse slovensko časopisje na razpolago. Če torej pričakovani obrtno-zborniški proračun pokaže zadosten basek v korist obrtništva brez kakršnih koli povišanj zborničnih doklad, kakor tudi iste dajatve od

Javni proračuni in obrtništvo

Javni proračuni so merilo gospodarskega življenja. — Njihova važnost za obrtništvo.

Koncem proračunskega leta, ki se pričinja v naši državi s 1. aprilom in traja do konca marca naslednjega leta, predlagajo občine, banovine in država javnosti svoje proračune.

Najvažnejši je za nar

državni proračun,

kajti kot državljani smo vsi tesno navezani na veliko državno gospodarsko skupnost, v kateri živimo, in od katere je tudi položaj obrtništva odvisen v največji meri. Finančni minister je sam v svojem utemeljevanju proračuna dejal, da stoji bodoči proračun v znamenju težke gospodarske krize, ki pa ne tlači samo nas, ampak ves svet. Nas je splošna kriza občutno zadela zaradi nizkih cen kmečkih pridelkov. Ker pa je večina prebivalstva pri nas kmečka, je jasno, da mora vsled agrarne krize in pa zaradi tesne medsebojne povezanosti gospodarstva močno trpeti tudi obrtništvo.

Kljub teži krizi pa je naš državni proračun uravnovešen, t. j. brez primanjkljaja. To je v današnjih časih mnogo. Za naš kredit in za našo valuto pa je važna izjava finančnega ministra, da bo država kljub vsem težavam brezpogojno zadostila vsem svojim obveznostim napram inozemstvu in da bo držala vrednost dinarja na zakonito določeni višini.

Zaradi varčevanja v vseh panogah naše državne uprave je proračun znižan za okroglo 2 milijardi in 600 milijonov dinarjev. To znižanje pa ne bo padlo v celoti na breme javnih del in dobav, ampak v veliki meri tudi na znižanje osebnih izdatkov. So pač stvari, katerih se javna uprava ne more odreči in za te dobave se bo moralo tudi naše obrtništvo pobrigati bodisi osebno, bodisi potom zadržug.

Državni proračun izgleda tako-le:

IZDATKI

A. Državna administracija

	Din
1. Vrhovna državna uprava	153,151.277
2. Pokojnine in invalidske podpore	873,158.735
3. Državni dolgovi	1.558,711.089
4. Ministrstvo pravde	381,250.805
5. Ministrstvo prosvete	805,853.806
6. Ministrstvo za zunanje zadeve	138,371.442
7. Ministrstvo za notranje zadeve	558,886.860
8. Ministrstvo za finance	319,557.802
9. Ministrstvo vojske in mornarice	2.132,293.863
10. Ministrstvo za gradbe	198,883.840
11. Ministrstvo za promet	101,284.890
12. Ministrstvo za kmetijstvo	56,433.536
13. Ministrstvo za trgovino in industrijo	50,106.655
14. Ministrstvo za soc. politiko in narodno zdravje	162,963.739
15. Rezervni krediti	30,000.000
Skupaj	7.550,907.708

B. Budžet izdatkov državnih gospodarskih podjetij v posameznih ministrstvih:

	Din
Prosveta	24,965.851
Finance	642,343.841
Promet	2.692,101.452
Kmetijstvo	56,198.340
Trgovina in industrija	10,254.652
Šume in rudniki	349,378.961
Socialna politika in narodno zdravstvo	67,849.195
Skupaj znašajo tedaj izdatki državnih gospodarskih podjetij po budžetu 3 milijarde 849,092.292 Din.	

Skupni državni izdatki za proračunsko leto 1932/33 znašajo 11.400.000.000 Din.

DRŽAVNI DOHODKI

Redni dohodki:	Din
neposredni davki	1.625,000.000
posredni davki	3.220,000.000
monopoli	2.319,266.300
vojna odškodnina Nemčije	—
državna gospodarska podjetja	4.022,612.710
razni dohodki ministrstva socialne politike	163,120.990
skupni redni dohodki znašajo	11.350,000.000
Izredni dohodki:	
neposredni davki	50,000.000
Skupen budžet dohodkov za l. 1932/33 znaša prav tako kakor skupen budžet izdatkov 11.400.000.000 Din.	

Drugi za nas nič manj važen proračun je

banovinski proračun.

O tem razpravlja sedaj banovinski svet v Ljubljani. Sestavljen je pa tako-le:

Izdatki

I. Splošni oddelek in glavna pisarna	7,392.620
II. Upravni oddelek	283.356
III. Kmetijski oddelek	13,503.040
IV. Prosvetni oddelek	9,290.021
V. Tehnični oddelek	38,147.918
VI. Oddelek za socialno politiko in narodno zdravje	26,129.314
VII. Finančni oddelek	10,690.676
VIII. Oddelek za TOI	2,805.152
IX. Komisija za agrarne operacije	1,947.308
X. Rezervni kredit	2,662.573
Skupaj	111,951.978

Dohodki

I. Banovinske doklade	31,440.000
II. Trošarine	41,800.000
III. Banovinske davščine in takse	18,010.000
IV. Prispevek avtobusnih podjetij	1,500.000
V. Državna dotacija	11,933.747
VI. Razni dohodki	7,768.231
Skupaj	111,951.978

Bilanca

Skupaj potrebščine	Din 111,951.978—
skupaj kritje	Din 111,951.978—

Tudi o tem proračunu moremo reči v glavnem to, kar smo rekli o državnem. Pomembno je pa, kar je izjavil ban dr. Marušič, da Dravska banovina doslej še ni zašla v nobene finančne težave. Ravno tako je za obrtništvo važna beseda g. bana, da morajo potrebne investicije in javna dela ostati in se nadaljevati, da ne pride naše gospodarstvo v še večje težave. Te izjave so bodrilne za obrtništvo vsaj v toliko, da naše gospodarsko življenje ne bo popolnoma zamrlo, pač pa bo treba delati z vsemi napori, da krizo premagamo. Na tem delu pa je v veliki meri zainteresirano tudi obrtništvo.

Klub elektroinženjerjev v Ljubljani

Te dni se je ustanovil Klub elektroinženjerjev pod okriljem ljubljanske sekcije Udruženja jugoslovanskih inženjerjev in arhitektov. Potreba po tej organizaciji je obstojala že dolgo časa in se je občutila zlasti ob raznih prilikah, ko je moralo Udruženje sklepati o vprašanjih iz področja elektrotehnike, kar je bilo združeno mnogokrat z neprilikami, ker združuje Udruženje inženjerje vseh strok. Ideja je počasi dozorevala. Radi vedno večje specializacije v inženjerskih strokah in z ozirom na izkustva v drugih državah je gosp. univ. docent ing. Venče Koželj, predsednik pripravljalnega odbora predlagal, da se naj ustanovi klub elektroinženjerjev, ki naj bavi edino z vprašanji iz elektrotehnike. Predsednik Udruženja jugoslovanskih inženjerjev in arhitektov gosp. inž. Janko Mačkovšek, ki se je sestanka udeležil, je v imenu sekcije toplo pozdravil ustanovitev Kluba elektroinženjerjev. V svojem govoru je omenil, da bo novi klub sigurno mnogo pripomogel do uspešnejšega strokovnega delovanja Udruženja.

Nato so se vršile volitve za odbor kluba. Za častnega predsednika je bil izvoljen gosp. univ. prof. dr. ing. Milan Vidmar, za predsednika g. univ. prof. ing. Juro Horvat, za I. tajnika inž. Drago Mattanovich, za II. tajnika ing. Branko Vajda, za blagajnika ing. Franc Štrajnar.

Novoizvoljeni predsednik je v svojem govoru opisal pomen in naloge novoustanovljenega kluba, ki so zelo različne. Mlada naša industrija zahteva z ene strani normalizacijo in racionalizacijo produkcije. Elektrifikacija države, katera se nahaja šele v razvoju, zahteva zavestno in vsestransko proučevanje tega zelo važnega narodnogospodarskega problema in to tem bolj, ker so naša sredstva jako omejena in jih je treba radi tega čimbolj izkoristiti. Ravno v tem pogledu so elektroinženjerji odgovorni, ker njihovo delovanje daje smer bodočemu razvoju.

Stanovska vprašanja in vprašanje vzgoje elektrotehniškega naraščaja je velike važnosti, posebno v današnjih težkih časih. Nezaposlenost velikega števila naših mladih elektroinženjerjev ni utemeljena. Danes se ne more biti govora o hiperprodukciji. Vzrok nezaposlenosti je v večini slučajev nerazumevanje posameznikov, ki delonta mislijo, da so tuji inženjerji strokovno bolj izobraženi, kakor domači, deloma pa postavljajo na odgovorna mesta strokovno nezadostno izobražene mlade, kjer bi bili mladi elektroinženjerji na mestu in prinesli gotovo velike koristi. Pi posamezniki ne upoštevajo, da gleda inženjer svoje naloge z višjega stališča in da jih zato lažje pravilno reši.

Izbran je tudi poseben odbor pod predsedstvom ravnatelja Kranjskih deželnih elektrarn, g. ing. Frana Miklavca, ki naj proučuje vprašanje nezaposlenosti.

Klub namerava prirediti redne sestanke, na katerih se bodo strokovna vprašanja skupno reševala. Namerava tudi prirediti predavanja, pospeševal bo izdajo strokovne literature, sodeloval pri sestavljanju varnostnih predpisov, normalizaciji, sestavi elektrotehniške terminologije itd. Sodeloval bo tudi z ostalimi strokovnimi klubi, ki so se že osnovali ali se še bodo v drugih mestih naše države.

Ročne torbe in torbice

Ze precej let je prišel zep skoro ob vsi veljavo, pri moških in pri ženskah, na nje govo mesto pa je stopila torba ali torbica.

Pri moških se je najprej uveljavila jaktoevka, t. j. podolgasta torba, ki ima na zunaj obliko enkrat po dolgem prepognjene pole papirja, kot se naš »aktik« (trudni spisi) navadno »lomijo«. Te torbe so izdelovali in jih izdelujejo še danes iz najbolj različnega materiala: iz usnja, iz nemrečljivega platna, iz umetnega usnja itd. Polagoma pa se je »aktovka« razvila v shrambo ne samo za uradne spise, ampak v pravo torbo, kamor spravljajo uradniki ne samo svoje uradne spise, ampak tudi svoje južine, trgovski potniki svoje vzorce, dijaki svoje knjige itd. Tako je postala torba dandanes skoraj že neobhodno potreben predmet za vsakega moškega.

Sprva smo dobivali pri nas torbe od zunaj. Šele tekom let so se našli obrtniki, ki so začeli to robo izdelovati tudi pri nas doma. Pri svojem delu pa so se držali običajno tujih vzorcev, kar je tudi popolnoma razumljivo.

To smo opazovali in opazujemo še danes zlasti pri torbah iz prešanega usnja. Moških torb z ornamentimi je sicer bolj malo, ker so splošno v rabi le gladke torbe, ampak nekaj jih je le. Tudi zaponke smo dobivali in jih navadno še dobivamo iz tujine.

Pot golega posnemanja tujih vzorcev ni ne prava in tudi ne dobra. Danes mora postati naše načelo: osamesvojitve na vseh poljih! In če gre za še tako nezadno zadevo — mi moramo vedno in povsod gledati, da se postavimo na lastne noge!

A predno govorimo o tem poglavju dalje, si moramo ogledati še naše ženske ročne torbice. Le ustavite se enkrat pred izložbami naših trgovin in jih primerjajte z dunajskimi ali pa z graškimi. Kaj vidite? Vse povsod ene in iste vrste blago, izdelano po istih vzorcih! To se pravi: Mi smo posnemamo to, kar so ustvarili in zamislili tujci sami, pa ne ustvarjamo nič svojega, nič lastnega!

A ravno pri izdelku, kakor je ženska ročna torbica ali pa ogledalce in kar je podobnih »modnih« drobnarij, imamo lepo priliko pokazati, kaj da znamo mi sami. Mi imamo danes lepo število risarjev, ki ne poznajo le tujih »modernih« ornamentov, ampak poznajo tudi naše. In naj gre potu za usnjate torbice ali za platnene ali glanke ali vezene ali za torbice z zaponko ali pa na zadržgo — to je končno vseeno: vsi povsod je dana prilika, da pokažemo, kaj znamo tudi mi in pa, da imamo tudi mi svoj lasten umetniški okus!

S samim posnemanjem tega, kar imajo drugi v izobilju, mi ne bomo nikdar sposobni za konkurenco. Za take stvari smo premajhni in prerevni. Ene sama torbica pa, izdelana lepo in fino v našem duhu in po našem domačem okusu, bi gotovo povsod vzbudila pozornost!

V tem oziru se odpira izdelovalcem torbic in izdelovalcem zaponk in risarjem še široko polje dela.

FOTO-APARATE, očala, daljnogledni toplomeri, ure in zlatino kupilo 95% bolje pri strokovnjaku
Fr. P. ZAJEC
Izprašeno OPTIK in URAR, LJUBLJANA
Stari trg 9 Ceniki brezplačno

DELAJTE Z ADOMAČ PRIDELEK IN ZA DOMAČ IZDELEK!

Anglija je nekdanj slovela kot najboga-tejša država vsega sveta. Danes pa so se vsled gospodarske krize tudi v Angliji razmere poslabšale tako, da je morala država prav energično poseči v gospodarsko življenje s tem, da je vsak uvoz iz tujine obremenila s silnimi carinami.

Za okrepitev domačega gospodarstva pa se ni zavzela samo država, ampak ves narod! Danes na Angleškem skoraj ne najdeš praznega prostorčka, kjer ne bi bilo nalepljeno: Kupuj na Angleškem! Kupuj domače blago!

In Angleži ubogajo! Tako suhi Angleži še niso, da si ne bi mogli marsikaj privoščiti, kar pridetujejo in izdelujejo drugod, ampak oni nečejo kupovati tujega blaga — tako jim veleva njihova narodna čast, njihova narodna zavest in njihov angleški ponos!

Kako pa je pri nas? Mi stokamo, da svojega domačega sadja ne moremo prodati — zato pa kupujemo za drag denar banane... V deželi imamo dovolj prašičev, ki jih visoko cenijo v Pragi in na Dunaju, mi pa kupujemo — ogrske salame. Mi imamo doma krasna letovišča, imamo morje, hribe in ravnine, ampak mi moramo na beneški Lido in v avstrijski Salzkammergut...

Pri tako je z izdelki naše obrti. Danes čevlji ni »nobel«, pač pa je »nobel« tuj izdelek; pohištvo iz domačega lesa ali pa nagrobni spomenik iz domačega marmorja ni vreden nič, nad vse visoko pa cenimo kararski kamen in kavkaški ali pa afrikanski les!

Odkod ta pojav narodne nezavesti in narodnega poniževanja pred vsem, kar je tuje? Ali ni to plod neke nezdrave baharije? Ali ni to baharija, če kdo kar plašno pove, da je bil na počitnicah samo na Bledu, drugi pa bahaško pove, da je bil v Šviciji?

Ta žalostni pojav je treba tudi pri nas začeti sistematično pobijati in zatirati. Le poglejte Amerikance, kako so ponosni, da nosijo ameriške hlače in v žepih ameriške ure! A pri nas?

Za dvig domače zavesti in za spoštovanje vsega, kar imamo in znamo mi doma, pa ni poklicana delati samo oblast (preko šole, radia itd.), ampak tudi obrtniki imajo precej moči, da sami delajo na tem polju. Ne samo z odlično kvaliteto svojih izdelkov, ampak tudi z živo besedo in agitacijo. Tisto bedasto baharijo s tujim blagom je treba z odlično besedo razkrinkati in jo nazvati s pravo besedo — baharija — in sicer tako dolgo, da bo bahače postalo sram samega sebe! Potem bo pa kmalu boljše; ne mnogo boljše sicer, nekaj pa gotovo.

Šola za mizarstvo in za »notranjo« (opremno) arhitekturo v Halberstadtu

V Nemčiji imajo poleg srednjih in visokih tehničnih šol, ki jih vzdržuje deloma država, deloma pa posamezne dežele, še ogromno število zasebnih strokovnih šol vseh vrst, nižjih in višjih, kjer imajo gojenci možnost, da se v stroki, ki so si jo izbrali, še posebno specializirajo.

Taka šola je n. pr. šola za mizarstvo in za »notranjo« (opremno) arhitekturo v Halberstadtu, ki jo vodi arhitekt Hauffe.

Pouk na tej šoli traja 3 leta (6 semestrov). Učenci se uče tam: prostoročnega risanja (zlasti ornamentov), geometričnega risanja, perspektive, detajliranja itd. Uče se pa tudi knjigovodstva, računstva, zgodovine umetnosti, kalkulacije, spisja in slovnice.

Posebno važnost polagajo na risanje. Poleg teorije za cele stavbe se mora vsak gojence naučiti izdelovati načrte za vso notranjo opremo v stopnicami in vso drugo dekoracijo vred.

Šola prireja vsako leto celo vrsto poučnih izletov na vsako prireditel, ki se količjak tiče te stroke. Na ta način si vzajajo Nemci leto za letom zadostno število domačih strokovnih moči, ki se v praksi izborna obnašajo.

Solanje v Halberstadtu (in v Nemčiji sploh) je pa jako drago. Ze šolnina za 21 mesecev je silno visoka za naše razmere (15.000 Din). Te visoke cene so za naše ljudi velika ovira. Zato bo pa treba enkrat tudi pri nas načeti vprašanje: Ali so take specialne šole pri nas res nemogoče?

Ali skupne ali ločene zbornice

Izredno zanimivo je mnenje, ki ga je podala centrala čehoslovaških trgovskih in obrtnih zbornic ob priliki izdelovanja zakona o gospodarskih zbornicah na Čehoslovaškem. V tem svojem mnenju se je centrala izrecno izrekla proti ločitvi zbornic — dasi vemo, da vprašanje ločenih zbornic na Češkem sploh nikoli ni bilo aktualno kljub temu, da slovijo češki obrtniki za najzavednejše in najnaprednejše, mogoče v vsej Evropi —, ter je to svoje mnenje, ki je za naše razmere aktualno — tako le utemeljevala:

Sistem skupnih trgovskih, obrtnih in industrijskih zbornic je pač največja prednost tega novega zakonskega načrta. Ta konstrukcija zbornic se je dobro obnesla; v Nemčiji so se pojavili mnogi glasovi s strani narodnih gospodarjev, ki zahtevajo, da bi se izvedla reorganizacija zborničnega sistema na način kakor so urejene avstrijske zbornice, kajti Nemčija ima komaj kakih 120 trgovsko-obrtnih skupnih zbornic, vse ostale so ločene. Pri tem so celo značilni razlogi, ki so spremljali avstrijski načrt zakona za skupne zbornice iz l. 1913 in ki govore kakaj so ločene obrtne zbornice odpovedale in iz katerih razlogov je želeli zopet njih združitev. Če je zahtevala nemška vlada mnenje zbornic, tedaj je večkrat dobila iz enega zborničnega okoliša po dvoje in celo troje popolnoma različnih mnenj; gotovo je, da je velike vrednosti le ono zbornično mnenje, ki je izdelano na podlagi skrbnega pretehtanja interesov vseh gospodarskih grup in ki je redoma rezultanta gospodarskih moči cellega zborničnega okoliša, neka srednja pot med zahtevami posameznih grup. Vse one organizacije tako prisilne, kakor tudi prostovoljne, ki so ustanovljene le v interesu posameznih podjetnikov, so v odnosu do splošnih interesov pristranske. V instituciji skupnih zbornic moramo gledati nek nepristranski organ, ki prinaša do izraza končno voljo vseh; obstoj takega

organa pa je tako v interesu skupnosti, kakor tudi v interesu mirnega sožitja vseh komponent gospodarskega življenja. Zato je novelacija zakona o zbornicah v tem pravcu važna naloga gospodarske politike. Vlada bi morala podvzeti tozadevno izpremembo zakona tudi tedaj, če bi mogoče tega ne zahtevala nobena izmed gospodarskih skupin, ki bi hotele dati prednost gotovi specialni organizaciji; te so namreč v stanu opravljati še druge naloge, katere sicer niso mogoče v okviru zborničnega zakona — (po interesitih izvoljeni sosveti glede vprašanj industrije, trgovine in obrti) — ker ne upoštevajo drugih gospodarskih grup, vsled česar zamorejo radi svoje enostranosti slabše varovati njih lastne interese, kot pa to lahko store skupne zbornice.

Za skupne zbornice se je izjavila pri nas tudi Zbornica za TOI v Dubrovniku, v Ljubljani pa Zadruga urarjev in sorodnih obrti na svojem občnem zboru, kjer so tozadevno izjavo sprejeli soglasno.

Nov zavod za pospeševanje obrti v naši državi.

V naši državi je ljubljanska Zbornica za trgovino, obrt in industrijo prva ustanovila v svojem okviru Zavod za pospeševanje obrti, katerega osnovanje je rodilo že lepe uspehe za napredek in izobrazbo slovenskega obrtništva. Za Ljubljano je prišel Zagreb. Sedaj pa končno poročajo tudi iz Beograda (kjer imajo posebno obrtniško zbornico), da je zbornica sklenila, osnovati zavod za pospeševanje obrti in razpisala natečaj za upravnika. Za upravnika je bil izbran beograjski inženjer Miodrag Novaković, ki bo odpotoval v Nemčijo, da po nemškem vzorcu uredi delovanje tega zavoda.

In kaj dela beograjska ločena obrtniška zbornica?!

Naša zunanja trgovina leta 1931.

Glavno ravnateljstvo carin je objavilo podatke o našem uvozu v mesecu decembru lani, iz katerih je razvidno, da je znašal naš uvoz 85.983 ton za 297.95 milj. Din. V primeri z decembrom lanskega leta je uvoz po količini padel za 29 odstotkov, po vrednosti pa za 43 odstotkov. Tako velikega padca vrednosti doslej še ni zabeležil noben mesec. Padec je posebno izrazit pri sirovinah in fabrikatih. V primeri z našim izvozom je bil uvoz v decembru manjši ter je izkazoval aktivnost v znesku 84.1 milj. Din. Meseca decembra lani je bila naša zunanja trgovina pasivna za 29 milj. Din. V novembru je znašala aktivnost 40.9 milj. Din. Lani so izkazovali trije meseci aktivno trgovinsko bilanco, in sicer avgust za 195.6 milj. Din, november za 40.9 in december za 84.1 milj. Din.

Skupno je znašal naš uvoz v preteklem letu 1.193.000 ton v vrednosti 4800.3 milj. Din. V primeri z letom 1930, ko je znašal uvoz 1.514.000 ton v vrednosti 6960.1 milj. Din, je količina uvoza padla za 25 odstotkov, vrednost pa skoraj za 30 odstotkov. Zadnja leta je bil razvoj naše zunanje trgovine ta-le:

	Uvoz		Izvoz	
	tis. ton	milj. Din	tis. ton	milj. Din
1927	1330	7286.3	4251	6400.2
1928	1565	7835.3	4527	6444.7
1929	1672	7594.8	5330	7921.7
1930	1514	6960.1	4733	6780.1
1931	1183	4800.3	3923	4801.0

Leto 1931 izkazuje, da je bila naša zunanja trgovina aktivna za malenkostni znesek 0.7 milj. Din. V letu 1930 je bila naša zunanja trgovina pasivna za 180 milj. Din, leta 1929 pa aktivna za 322.7 milj. Din. V letu 1928 pa je bila pasivna za celih 1390.6 milj. Din.

Gibanje naše zunanje trgovine po posameznih mesecih kaže ta-le tabela (v milj. Din):

	Uvoz		Izvoz	
	1931	1930	1931	1930
januar	410.3	560.9	384.1	616.2
februar	388.3	521.1	393.1	480.8
marec	543.2	658.5	441.9	569.0
april	461.6	624.5	429.5	615.8
maj	393.5	608.5	376.9	542.5
juni	384.7	504.7	350.3	508.0
juli	388.1	577.4	351.3	513.9
avgust	388.8	571.8	584.4	569.2
september	442.3	649.3	430.7	559.4
oktober	393.0	620.7	387.3	602.1
november	398.5	540.4	349.4	619.7
december	297.9	522.5	493.5	382.1

Težave novega deviznega pravilnika v praksi

Po novem deviznem predpisu je dovoljeno poslati v inozemstvo v denarnem pismu samo enkrat na mesec Din 3000.—. Pa tudi tu so težave. Danes mi je pošta vrnila 2 pismi in sicer iz razloga, ker sem zadnje pošiljko odpredal 12. I., češ da moram čakati z naslednjo pošiljko do 12. II. Zdi se mi, da se to vprašanje preburokratsko rešuje. Pošta itak vodi izpisek in bi bila kontrola lahko preprečila morebitne zlorabe, ne da bi bil trgovec oviran v poslovanju. Trgovec je morda poslal denar 25. I., imel bi pa nujno urediti še kak majhen račun, čaka pa naj po nepotrebnem do 25. II., dasi morebiti za poznejše mesece ne bo imel takih plačil.

Nadalje si tudi še nismo na jasnem kaj naj storimo z novimi računi od 1. I. 1932 naprej. So trgovci, ki imajo že vse račune od leta 1931 plačane. Plačujejo vedno per kassa, to je v 30 ali 60 dneh, drugi vsaj nekaj računov na ta način plačujejo. Ali bo tem trgovcem dovoljeno plačati račune v takem času, da ne bodo poleg vseh davkov izgubili še skonto, katerega so sicer vedno zaslužili in s tem vsaj druge zgube krili? Malo več jasnosti bi gotovo ne škodovalo. Mislim, da zaslužimo vsaj toliko obzirnosti, da se nas obvešča o raznih predpisih in navodilih za njihovo izvrševanje. Ker zunanji liferanti niso na jasnem glede valutnih predpisov, sem jaz sam pisal avstrijskemu konzulatu, naj pojasni svojim državljanom, da nam ni mogoče nakazati, n. pr. švicarskih frankov v Avstrijo, kakor nekateri od nas zahtevajo. Oficijelno seveda kaj takega ne razglajajo, a naš ugled trpi pri tem. Jaz sem nekaterim tudi že pisal, da pod takimi pogoji ne reflektiram več na kupčije ter sem deloma nekatera naročila storniral.

Pripomba uredništvu: — Po členu 15. deviznega pravilnika je dovoljen samo nakazniški promet in promet z denarnimi pismi preko pošte z inozemstvom v vrednosti Din 3000.— enkrat na mesec. Kdor bi z napačnim imenom izigral ta predpis, zapade globi po zakonu o kazenskih sankcijah. Glede plačevanja novih obveznosti v Avstrijo opozarjamo na sporazum o klirinškem prometu, katerega smo objavili v eni zadnjih števil, ki ima sicer gotove svoje dobre strani. Od načina kako se bo ta sporazum izvajal, je odvisno, ali bo mogoče v bodoče izkoristiti kassa-skonto, gotovo pa bi se dalo to vprašanje medsebojno urediti tako, da bi se skonto priznal že, če naš uvoznik v določenem roku predkaže zapadli fakturni znesek Narodni banki. (Po »Trg. listu«.)

Prijava dolgovanj v inozemstvu

Narodna banka kraljevine Jugoslavije, podružnica v Ljubljani, objavlja: Narodna banka je po dnevnih listih in z okrožnico pooblaščenim bankam pozvala vse zainteresirane, da ji prijavijo svoja dolgovanja v inozemstvu na dan 31. decembra 1931. Z ozirom na to se interesenti ponovno pozivajo, da svoja dolgovanja v inozemstvu po stanju od 31. decembra 1931 prijavijo najkasneje do 15. februarja t. l. oni podružnici Narodne banke, v katere področju se nahajajo. Dolžnikom, ki niso prijavili svojega dolgovanja v inozemstvu, Narodna banka ne bo izdajala dovoljenj za nabavo deviz za plačilo dolga. Potrebne tiskovine izdaja Narodna banka brezplačno proti pripisovanju poštne.

Gibanje trgovstva in obrtništva v letu 1931.

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo je objavila podatke o ustanovitvah novih in o izbrisu trgovinskih in obrtnih obratov. Iz te statistike je razvidno, da je bilo v zadnjem četrtletju preteklega leta ustanovljenih in vpisanih 251 (v 3. četrtletju 1931 293), odjavljenih pa je bilo 211 (228) obratov. Največ prijav (v oklepajih odjav) beležijo v zadnjem četrtletju lani tele stroke: lesna 10 (18), trgovin z deželnimi pridelki 20 (9), z živili 23 (27), s perutnino 10 (20), branjarije 15 (11), z mešanim blagom 64 (43), sejmarnstvo 8 (14), agenture in komisijske trgovine 7 (9), z delikatesami 9 (2), z živino 3 (8), tehtnice itd. 7 (1) in tako dalje.

Skupno je bilo v celem letu 1931 vpisanih 1090 novih trgovinskih obratov v primeri s 1287 obrati v l. 1930. Nadalje je bilo lani odjavljenih 1087 (102), trgovinskih in pomožnih obratov. Prirastek zna-

ša v letu 1931 12 obratov in je znatno manjši kot leta 1930, ko je znašal 125 obratov. S prirastkom v letu 1931 se je število trgovinskih obratov v Sloveniji povečalo na 12.935.

Obrtnih obratov je bilo prijavljenih 491 (570), odjavljenih pa je bilo 383 (393). Največje gibanje so izkazovale tele panoge (v oklepajih število odjav) v prijavah: vrtnarji 7 (2), kovači 7 (13), kolarji 5 (12), žage 4 (10), mizarji 28 (25), sedlarji 3 (8), izdelovanje pletenin 6 (7), krojači 39 (36), šivilje 40 (52), čevljarji 60 (39), brivci 8 (5), mlini 12 (16), peki 16 (13), mesarji 15 (8), pleskarji 5 (5), avtotaksi 28 (12), prevozniki 16 (8), gostilne 56 (34) itd.

Skupno je bilo v vsem preteklem letu prijavljenih 2276 novih obrtnih obratov (leta 1930 2721), odjavljenih pa 1775 (1725) obratov. Prirastek znaša torej 501 obrat v primeri z 996 obrati v letu 1930. — Prirastek je torej lani bil za polovico manjši kot leta 1930, kar je dokaz, da tudi obrtništvo zlasti po deželi vedno bolj čuti naraščanje gospodarske krize. S prirastkom v letu 1931 znaša število obrtnih obratov sedaj v Sloveniji na področju Zbornice 32.903.

Statistika Zbornice izkazuje posebej tudi industrijska podjetja, katerih je bilo prijavljenih v zadnjem četrtletju preteklega leta 9, odjavljen pa je bil en sam obrat.

Ustanovni občni zbor dimnikarjev Dravske banovine

se vrši v nedeljo 21. februarja 1932

v Ljubljani.

Dnevni red

1. Volitev načelstva in odbora.
2. Raznosterosti.

Razpravljalo se bo tudi o novem pravilniku.

Prosim g. člane in članice, da se tega občnega zbora zagotovo udeležite. — S tovariškimi pozdravi — Lipnik Janko.

Obrtniško zborovanje na Jesenicah — preloženo

Obrtno društvo za sod. okraj Kranjska gora na Jesenicah sporoča tem potom vsem obrtnikom v imenovanem okolišu, da se bo predvideno obrtno zborovanje, katero bi se imelo vršiti 14. februarja 1932, vršilo dne 19. marca ob pol 3. uri v telovadnici osnovne šole na Jesenicah. Dnevni red: Obrtni zakon in tekoče gospodarske zadeve. Najvljudneje vabljeni vsi obrtniki. Načelstvo.

Banovinske davščine

Kraljevska banska uprava je sestavila pravilnik za pobiranje banovinskih davščin za l. 1932-33. Ta pravilnik je za že obstoječe banovinske davščine ostal v glavnem nespremenjen, vendar pa vsebuje za nekatere davščine tudi važne dopolnitve in spremembe.

Zdravstvena doklada

Poleg banovinske doklade na neposredne davke, ki ostane kakor lani 35%, se po novem pravilniku pobira na teritoriju združenih zdravstvenih občin še 10% zdravstvena doklada na vse neposredne državne davke.

Taksa na sečnjo gozdov

Določbam glede pobiranja takse na sečnjo gozdov je dodan v § 10. še nov odstavek, ki pravi, da se stavbni les (trami, deske, morali itd.) po tem pravilniku ne smatra za dokončni industrijski izdelek. (To velja glede določbe, da se taksa ne plača na les, ki ga industrijec vzame iz lastnega gozda in ga porabi kot sirovino za dokončni industrijski izdelek.) Lansko znižanje banovinske takse na živinske polne liste ostane nadalje v veljavi.

Taksa na električni tok

V določbah glede banovinske trošarine na konsum električnega toka je črtana določba, po kateri se je doslej trošarina znižala za 25% pri toku za pogonsko silo in za 50% pri toku, ki se uporablja v elekto-kemične in elektrometalurške svrhe. Trošarina se po novem pravilniku pobira v enotni izmeri 3% za vsako vrsto porabe.

Taksa na umetne brezalkoholne pijače

Novi so predpisi glede banovinske trošarine na umetno brezalkoholno pijačo. Ta

trošarina se ima odslej pobirati na podlagi porabljenega ogljikove kisline. Od vsakega kilograma ogljikove kisline se plača 15 Din. Kdor prejme nezatrošarinjeno ogljikovo kislino za izdelovanje brezalkoholnih pijač, mora prejem prijavitelj finančni kontroli v 24 urah. Na ostalo umetno brezalkoholno pijačo (razen na pijače, napravljene brez dodatkov kemikalij) se plača trošarina v iznosu 15 par od vsakega decilitra. (Doselej je znašala trošarina za vse brezalkoholne pijače 10 par od decilitra.) V Dravsko banovino uvožena brezalkoholna pijača je podvržena enotni trošarini 15 par od decilitra.

Taksa na pnevmatiko

Trošarina na pnevmatiko se ne bo več pobirala. Kot nadomestek za banovinsko trošarino na pnevmatiko se pobira k banovinski davščini za motorna vozila 100% doklada. Pri motociklih sme ta doklada znašati največ 250 Din. Spremenjen je tudi način plačevanja davščine na motorna vozila, ki se po novem pravilniku plačuje takoj ob registraciji za vse leto naprej, če pa predpis presega 500 Din, se plača prva polovica ob registraciji, ostanek pa do 15. julija vsakega leta. Taksa na vozniške izkaznice (šoferske legitimacije) ostane nespremenjena, poviša se le ob priliki prve izdaje usposobljencu od 100 na 250, odnosno od 50 na 125 Din.

Taksa na nakladanje in razkladanje vagonov

Glede novega davka od tovorov, ki se nakladajo in razkladajo za prevoz z železnico, vsebuje pravilnik le osnovne določbe: Od tovorov, ki se nakladajo ali razkladajo zaradi prevoza na železnici v Dravski banovini, se pobira davek, ki znaša 20 do 50 par za vsakih, tudi nepolnih 100 kg. Temu davku je podvržen vsak tovor, za katerega se mora plačati železniška vozina. Pobirajo ga na železniške postaje, kjer se vrši nakladanje, odnosno razkladanje, ter ga odvajajo mesečno kr. banski upravi.

Obča določila

Obča določila so ostala z malimi izjemami nespremenjena. Novo je vstavljena določba, da se od plačane kazni zaradi dejanj in opustitev v svrhu prikrajšanja banovinskih davščin prizna tretjina zalotitelju odnosno ovaditelju kot nagrada. Črtana pa je določba, po kateri je pritožba zoper odmero davščin po administrativni poti nedopustna, če je odmerila davščino kr. banska uprava.

Za tehnično izpopolnitev obrta

moremo v prošlem letu zaznamovati znaten napredek. Moderni izpopolnitvi mizarških delavnic, ki so v tem pogledu prednjačile ter si ustvarile ugodne pogoje za kvalitativno in kvantitativno konkurenco z najboljšimi inozemskimi izdelki te vrste, so sledile tudi druge stroke. V mnogih kovinarskih obratih se instalirajo pogonske naprave in stroji, ki bistveno olajšujejo delo, povečujejo kapaciteto pri relativno zmanjšani režiji ter omogočajo večjo preciznost izdelave. Omeniti je vedno pogostejšo uporabo nove varilne tehnike, ki jo pospešuje osebno zbornični tečaj za avtogeno varjenje. Instalacijska stroka zaznamuje velik napredek posebno glede instalacije centralnih naprav, pri kateri smo bili še pred kratkim skoro popolnoma odvisni od tujcev. Zbornični obrtnopospeševalni zavod je

posvetil razvoju teh strok posebno pažnjo ter je podelil v več primerih podpore domačim mojstrom, da so se mogli izpopolniti v inozemstvu. V prehranjevalni stroki opažamo tehnični razvoj pri pekarnah, ki v vedno večji meri uvajajo moderne peči. Tudi stavbna stroka vedno bolj mehanizira svoje obratovanje, zlasti v pogledu železobetonske tehnike. Huda konkurenca je dovedla tudi oblačilne stroke do tega, da so začele uvajati strojno delo. Tako so že začeli tudi nekateri čevljarji uporabljati razne rokodelske pomožne stroje na električni pogon.

Važno je nadalje, da posveča obrtništvo posebno pozornost osebno knjigovodstvu in kalkulaciji, kjer ga podpira zbornica s posebnimi tečaji, ki jih prireja njen zavod za pospeševanje obrti.

Ogromen uvoz čevljev v našo državo

Naši čevljarji preživljajo težke čase — to je stara pesem. Ne tlači jih samo huda konkurenca domačih fabrik, ampak še bolj tuja konkurenca.

Statistika o uvozu čevljev iz tujine v našo državo je prav zanimiva v tem pogledu: Leta 1928 smo uvozili k nam 1555 meterskih stotov čevljev v vrednosti 50 in pol milijona dinarjev, leta 1931 pa že 2396 stotov v vrednosti 41 milijonov dinarjev!

Po vrednosti blaga je uvoz sicer nekaj padel, toda to je v zvezi s splošnim padcem cen, ki ga čutijo tudi v tujini. Mnogi na uvoženega blaga pa je naravnost ogromna, če pomislimo, da živi od te obrti v naši državi nad 200.000 oseb!

Na prvi pogled mora biti vsakomur jasno, da tako razmerje ne more biti zdravo, že za to, ker se število prebivalstva pri nas nje kakor ni povečalo v istem razmerju, da bi bilo treba toliko tujega blaga.

Te številke bo treba dobro proučiti, potem pa izvajati posledice.

Zanimiv drobiž

Moker ali vlažen zid popraviš, če očistiš mokri del zidu ometa, tako da se pokaže opeka. Zid očisti z ostro metlico, nato pa ga namaži z mažo, ki jo pripraviš tako-le: V kotlu segrej 50 kg tera, da zavre; nato dodaj polagoma 2 kg smole, 4 kg drobno zmlete opeke in vse to mešaj, dokler se vse dobro ne prekuha. Potem ogenj ohladi tako, da ostane masa le še tekoča. Nato osuši zid z žerjavico in na suh zid razmaži maso ter jo posiplji s suhim peskom. To delo je pa treba prav hitro izvršiti, ker se masa ne sme ohladiti in strditi predno ni delo gotovo. Ko se terova masa strdi, jo prevleci z navadno ali pa z gipsovo malto.

Rosne šipe so zlasti za izložbe zelo neprijetne. Roso na šipah pa preprečiš za dalje časa, celo do enega tedna, če namažeš šipe s to-le raztopino: 1 kg špirta, četrt kilograma tanina in 200 gramov glicerina. To mešanico se mora pustiti 4—6 dni stati, mora se pa vsak dan pretresti. Ko se mešanica škisti, odlij čisto tekočino, potem pa namaži šipo z njo s fino gobo.

Čiščenje svetlih podlog v oblekah. Zavri dobro pol litra vode in ko voda vre, jo odstavi. Roso na deni in krop v tenki posodi toliko špirta, kolikor ga je treba za čiščenje. Ko je špirit razgret, pomoči v špirit čisto krpo in drgni podlogo po črti. Če se pokažejo »robovice«, jih izperi z mlačno milnico in splahni s hladno vodo.

Dobave

Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 15. februarja t. l. ponudbe glede dobave 16 komadov raznih smirkovih plošč; do 17. februarja t. l. glede dobave 25.000 kilogramov pšenične moke.

Direkcija državne železarnice Vreš sprejema do 17. februarja t. l. ponudbe glede dobave 9800 kg železa.

Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 18. februarja t. l. ponudbe glede dobave 2500 kg tračnikov.

Direkcija državnega rudnika Zenica sprejema do 10. marca t. l. ponudbe glede dobave 1000 m jeklenih vrvi.

Dne 16. marca 1932 se bo vršila pri Upravi barutane v Kamniku ofertna licitacija glede dobave 50.000 kg trinitrotoloula.

(Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Dne 2. marca 1932 se bo vršila pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu ofertna licitacija glede dobave 30.000 komadov mrežic za plinsko razsvetljavo. (Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Direkcija državnega rudnika Senjski Rudnik sprejema do 22. februarja t. l. ponudbe glede dobave 500 m platenih cevi, 4000 m jeklenih vrvi in 500 m železnih vrvi. (Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Direkcija državnega rudnika Senjski Rudnik sprejema do 15. februarja t. l. ponudbe glede dobave 20.000 kg portland-cementa; do 22. februarja t. l. pa glede dobave 300 komadov košar za valjčne ležaje, 500 komadov flanš, 100 komadov osov, 200 m okroglega Siemens-marlinskega jekla.

Direkcija državnega rudnika Vrbnik sprejema do 25. februarja t. l. ponudbe glede dobave 3000 metrov jeklenih vrvi.

Dne 20. februarja t. l. se bo vršila pri Komandi Savske divizijske oblasti v Zagrebu ustmena licitacija glede dobave mesa.

Dne 7. marca t. l. se bo vršila pri Direkciji državnih železnic v Subotici ofertna licitacija glede dobave materijala za gornji ustroj (vijaki, groverjevi obroči, tračniki, tirfoni.)

(Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Vršile se bodo naslednje licitacije glede dobave živil (mast, fižol, testenine, olje, krompir, kis, riž, zdrob, čaj, čebula, loj, zelje itd.) in sicer: Dne 8. marca t. l. pri 8. kolonjskem polku v Čakovcu, dne 9. marca t. l. pri 53. pešadijskem polku v Karlovcu, dne 10. marca t. l. pri 14. artilerijskem polku v Varaždinu, dne 11. marca t. l. pri 2. planin-

skem pešadijskem polku na Sušaku in dne 12. marca t. l. pri Intendanturi Komande Savske divizijske oblasti v Zagrebu (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Direkcija državnega rudnika Senjski Rudnik sprejema do 22. februarja t. l. ponudbe glede dobave 80 m verig in 105 m jermen.

Direkcija državne železarnice Vreš sprejema do 24. februarja t. l. ponudbe glede dobave raznega orodja, bakrene pločevine itd. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Dobava mesa. Dne 16. februarja t. l. se bo vršila pri Komandi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani licitacija glede dobave mesa za ljubljansko garnizijo; dne 17. februarja t. l. pa pri Komandi vojnega okruha v Mariboru za mariborsko garnizijo. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri omenjenih komandah.)

Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 15. februarja t. l. ponudbe glede dobave 1500 komadov vijakov z maticami; do 25. februarja t. l. pa glede dobave 40 plošč železne pločevine in 40 kg zakovic za kotle.

Direkcija državnega rudnika Banja Luka sprejema do 18. februarja t. l. ponudbe glede dobave 3 parov usnatih nepremočljivih čevljev; do 25. februarja t. l. pa glede dobave 6 garnitur nepremočljivih oblek.

(Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Dobava čevljev. Dne 20. februarja t. l. se bo vršila pri Upravi III. oddelka Zavoda za izradu vojne odeče v Zagrebu javna ustmena licitacija glede dobave 1500 parov smučarskih čevljev. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji in vzorci pa pri isti upravi.)

Oddaja zakupa kolodvorske restavracije na postaji Srpske Moravice ter zgradbe gospodarskega posloplja in hladilnice za restavracijo se bo vršila potom ofertne licitacije dne 19. februarja t. l. pri Direkciji državnih železnic v Zagrebu. (Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Dobava čevljev. Dne 19. februarja t. l. se bo vršila pri Upravi III. odelka Zavoda za izradu vojne odeče v Zagrebu ustmena licitacija glede dobave 1500 parov gorskih čevljev (gojzere). (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice TOI, pogoji in vzorci pa pri isti upravi.)

Izdajatelj: Zavod za pospeševanje obrti Zbornice za TOI v Ljubljani (odgovoren Milko Krapež).

Za uredništvo odgovoren: dr. Josip Pretnar, Tiska tiskarna Merkur v Ljubljani (za tiskarno odgovoren Otmar Mišalek).

L. SLANOVIC

splošno ključavničarstvo
Ljubljana, Gajeva ul. 2

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela. Specijelno za delikatesna in slaščičarska namizna in izložbena stojala iz medenine ali železno poniklovana.

LUD. ŠTRUKELJ

SPECIJALNI ATELJE ZA SPLOŠNO

ČRKOSLIKARSTVO

LJUBLJANA, CELOVŠKA C. 14

(NASPROTI VELESEJMA)

Znanstvena banka kraljevine Jugoslavije a.

Telefon šte. 30—20

podružnica Ljubljana

Račun pošt. hran. št. 14.003

Dunajska cesta št. 31 (hiša Židarjevih dedičev)

Glavna podružnica: Zagreb

Centrala: Beograd

Podružnica: Sarajevo

Sprejema hranilne vloge z in brez odpovedi. Otvarja tekoče in žiro-račune. Izdaja kavolje in garancijska pisma.

Daje menične in kredite v tekočem računu obrtnikom, vsem kreditnim zadrugam, ki posojujejo tudi obrtnikom in lombardira drž. vrednostne papirje.

Kupuje in prodaja devize in valute za račun obrtnikom in obrtnih kreditnih zadrug. Izvršuje vse ostale bančne posle.

KREDITNO DRUŠTVO

MESTNE HRANILNICE LJUBLJANSKE

dovoljuje posojila na menice in kredite v tekočem računu vsem kredita možnim osebam in turdkam